

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Teknoloji Tabanlı Konular Üzerine Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi

Furkan SALLABAŞ¹

Tuğçe POLAT²

Öz

Bu çalışmanın amacı 2011-2021 yılları arasında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknoloji tabanlı konuları ele alan lisansüstü çalışmaların; türüne, yıllara, yapıldığı üniversitelere, araştırma yaklaşımlarına, araştırma desenlerine, araştırmanın yapıldığı dil seviyesine ve dil beceri alanına, araştırmanın yapıldığı teknoloji tabanına ve araştırılan teknolojiye göre sınıflandırarak değerlendirmektir. Araştırma için kaynak taramasında YÖK'ün Ulusal Tez Merkezi kullanılmıştır. Araştırma süresince tez taramaları “yabancı dil olarak Türkçe öğretimi” ve “teknoloji tabanlı konular” üzerinde yoğunlaştırılmıştır. Yapılan tarama sonucunda 40 lisansüstü tez belirlenmiştir. Araştırma nitel araştırma yaklaşımlarından doküman incelemesi deseni ile yürütülmüştür. Verilerin analizinde ise içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; en fazla yüksek lisans türünde araştırmanın yapıldığı, araştırmaların 2019-2020 yıllarında yoğunlaştığı, araştırmalarda karma yaklaşımın ve deneysel desenin tercih edildiği, B1 ve B2 dil seviyelerinde ve dinleme beceri alanında daha fazla çalışmanın yapıldığı, web tabanlı olmayan araştırmaların tercih edildiği, dizi ve film ile ilgili araştırmaların diğer teknolojilere göre yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde daha fazla kullanıldığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Yabancı dil olarak Türkçe, teknoloji, tez inceleme.*

¹ Öğr. Gör. İstanbul Gelişim Üniversitesi, Türkçe ve Yabancı Diller Uygulama ve Araştırma Merkezi, İstanbul, fsallabas@gelisim.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2648-7182

² Öğrt., Millî Eğitim Bakanlığı, Türkçe Öğretmeni, İstanbul, polattugce64@gmail.com, ORCID: 0000-0003-0359-7351

Geliş tarihi: 28.02.2022- Kabul tarihi: 25.04.2022

Kaynak gösterimi: Sallabaş, F. ve Polat, T. (2022). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Teknoloji Tabanlı Konular Üzerine Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. Aydın TÖMER Dil Dergisi, 7(2), 183-212.

DOI: 10.17932/IAU.TOMER.2016.019/tomer_v07i2002

Analysis of Postgraduate Theses on Technology-Based Subjects in Teaching Turkish as a Foreign Language

Abstract

The aim of this study is to evaluate the graduate studies discussing technology-based issues in teaching Turkish as a foreign language between 2011-2021 by classifying them according to the type, years, universities, research approaches, research patterns, language level, and language skill area, the technology base of the research and the technology researched. The National Thesis Center of YÖK was used in the literature review for the research. During the research, thesis scans focused on “teaching Turkish as a foreign language” and “technology-based topics”. As a result of the scanning, 40 postgraduate theses were determined. The research was carried out with the document analysis pattern, which is one of the qualitative research approaches. Content analysis method was used in the analysis of the data. As a result of the research; Most of the postgraduate studies were conducted in 2019-2020, the mixed approach and experimental design were preferred in the researches, more studies were conducted at B1 and B2 language levels and in the field of listening skills, non-web-based studies were preferred. It has been determined that researches on movies and series are used more in teaching Turkish as a foreign language compared to other technologies.

Keywords: *Turkish as a foreign language, technology, thesis review.*

Giriş

Teknolojide yaşanan hızlı gelişim ve değişimler bireyleri birçok yönden etkilemektedir. Özellikle öğrenme ve öğretme süreçleri teknolojinin gelişmesiyle farklı boyutlara taşınmıştır. Yaşanan bu hızlı değişimler dil öğretim süreçlerinde de pek çok değişikliği beraberinde getirmiştir (Genç-Ersoy ve Ersoy, 2021:810). Dil öğretimi, sosyal bilimlerdeki diğer alanlara göre bilimsel yeniliklere ve teknolojik gelişmelere daha çok gereksinim duyar. Çünkü dijital okuryazarlık, içinde bulunduğumuz yüzyılda hiç olmadığı kadar önemli bir hâle gelmiştir. İnsanlar günlük hayatta vakitlerinin çoğunu ekran başında geçirmeye başlamıştır. Meydana gelen değişimler “öğretim süreçlerindeki uygulamaların da bu doğrultuda düzenlenmesine

ve güncel teknolojilerin dil öğretim süreçlerine entegre edilmesine ortam hazırlamıştır” (Genç-Ersoy ve Ersoy, 2021:810). Özellikle eğitim öğretimde, teknolojiyle ders içeriklerinin öğrenciye aktarılmasında önemli fırsatlar sunmaktadır (Alqahtani Mofareh, 2019). Ayrıca yaşanan değişimlerle dil becerilerinin kullanım alanları da dijital ortamlara aktarılmıştır. Bu sebeple yabancı dil öğretiminde, öğretim teknolojilerindeki gelişmeleri ve yenilikleri takip etmek ve bunlara uygun öğretim süreçleri düzenlemek önem arz etmektedir (Yorgancı, 2021:52).

“Bir dilin yabancı dil olarak öğretimi süreci, farklı uyaranlara sahip eğitim ortamlarının hazırlanması ile doğrudan ilişkilidir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde kullanılacak her türlü eğitim ortamının da farklı uyaranlar ile zenginleştirilmesi önem arz etmektedir. Özellikle teknolojinin her alanda kendini gösterdiği çağımızda eğitim ortamları ile entegre oluşu web temelli farklı araçların hazırlanması ve kullanılması ihtiyacını ortaya çıkarmıştır” (Baş ve Yıldırım, 2018:828). Teknolojinin insan hayatında kullanımını çoğaldıkça ve teknolojinin sunduğu imkânlar anlaşıldıkça bu alanda yapılan uygulamalar git gide çeşitlenecektir (Kessler, 2018:209).

“Günlük hayatlarında teknolojiden her alanda yararlanan bireylerin yabancı dil öğrenirken bu teknolojilerden yararlanmasına imkân sağlamak hem öğrencilerin öğrenmeleri üzerine olumlu sonuçlar doğuracak hem de öğrenmeye motive olmalarını sağlayacaktır. Aynı zamanda teknoloji kullanımının yalnızca öğrenciler için değil öğreticiler içinde birçok yararı bulunmaktadır. Dolayısıyla bu durum dil öğretim sürecindeki öğretim ortamlarının daha aktif bir hâle getirilmesine olanak sağlamaktadır” (Birinci, 2020:351).

Dünyada yapılan dil öğretim uygulamalarına bakıldığında dijitalleşme ve teknolojiyi kullanma oldukça yaygınlaşmıştır. Son yıllarda yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde de değişen ve gelişen teknolojiye bağlı olarak teknolojik araçlar ve uygulamalar kullanılmaya başlanmıştır. Bu doğrultuda çok sayıda web sitesi, çevrimiçi kaynaklar, zenginleştirilmiş kitaplar vb. uygulamalar ortaya çıkmıştır. Şengül (2018:355) eğitim alanındaki geliştirilen modellerin ve kuramların öğrenci açısından olumlu öğrenmeler gerçekleşmesi için öğretim teknolojilerine olan ihtiyaçtan söz etmektedir.

Fakat bilinmesi gereken noktanın, öğrencilerde meydana gelen öğrenmeyi teknolojinin gerçekleştirmediğini, yalnızca öğretim ortamında teknolojinin amaca uygun olarak kullanılması gerekliliğinden de bahsetmektedir. Bu açıdan teknoloji kullanımı eğitimde amaç olarak değil, öğretim programını destekleyici ve geliştirici bir özellik olarak kullanılmalıdır.

“Eğitim sisteminde daha fazla başarı elde etmek amacıyla günümüzde görsel ve işitsel araçlardan, eğitim teknolojisinden yararlanmak gerekli hâle gelmiştir. Geleneksel yöntemde kullanılan kara tahta ve tebeşir artık yetersizdir. Eğitimin boyutları radyo ve televizyona kadar ulaşmıştır. Bu eğitim sisteminde öğretmen bilgi verenden ziyade bilgiyi kazanmada yol gösterici olma görev ve sorumluluğunu üstlenmiştir.” (Potur:2004, 37)

Günümüzde Potur’un belirttiği gibi artık sadece televizyon ve radyo gibi teknolojik araçlar bulunmamaktadır. Gelişen teknoloji ve internetin kullanılmasıyla birlikte çok çeşitli boyutlara ulaşan teknolojik araçlar ve uygulamalar kullanılmaya başlanmıştır. Bu durumun sonucu olarak da kişilerin eğitim ortamlarına ve etkinliklerine katılma oranı da önemli ölçüde artmıştır. Çünkü teknoloji ile kişiler öğrenmek istedikleri herhangi bir konuya daha kolay ulaşabilmektedir. Bu noktada teknolojinin insanların birden fazla duyusuna hitap etmesi önemli ölçüde etkilidir. Kişiler okuduklarının %10’unu, duyduklarının %20’sini, gördüklerinin %30’unu, duyup gördüklerinin %50’sini, söylediklerinin %70’ini ve söyleyip yaptıklarının %90’ını hatırlamaktadırlar. Dale (1969’dan aktaran Çangal, 2022:177)’nin öğrenme üçgeninde bu durum açıkça belirtilmektedir:

Şekil 1. Edgar Dale'nin öğrenme üçgeni

Yukarıda yer alan öğrenme piramidine bakıldığında duyu organlarımızın öğrenme sürecine aktif katılımı öğrenilen bilginin daha kalıcı olmasını sağlamaktadır. Teknolojik araçlar ile ses, yazı ve görüntünün bir arada kullanıldığı öğrenme ortamlarında birden fazla duyu organının kullanılması ile etkileşim oranı da artmaktadır. Bu sayede yabancı dil eğitiminde öğrenciye kazandırılması hedeflenen dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerileri etkin bir şekilde geliştirilmektedir (Aslan, 2017:151). Richards (2015:25-26)'a göre yabancı dil öğretiminde dil becerilerini geliştirmek için aşağıdaki araçlar kullanılabilir:

Yazma Becerileri: E-posta grupları, çevrimiçi yayıncılık, yazım ve dil bilgisi denetleyicileri, metin düzeltmeleri vb.

Okuma Becerileri: etkileşimli dil araştırmaları, hipermetin, çevrimiçi dergiler, elektronik kütüphaneler, test, kelime oluşturma etkinlikleri vb.

Dinleme Becerileri: Etkileşimli ve altyazılı video, simülasyonlar, ses akışı, uydu TV, etkileşimli alıştırmalar, testler vb.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknolojinin kullanılması çeşitli yönlerden olumlu katkıda bulunabilir. Özellikle bir dili öğretirken dilin

iletişimdeki önemini vurgulayıp teknolojiden faydalanmamak modern dil öğretim yaklaşımlarıyla bağdaşmaz (Barın, 2004:24 akt. Bal, 2020:608). “Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknolojik materyaller ile yapılacak olan öğretim faaliyetleri; genel olarak tahta, tebeşir veya kalem; kitap ve defter notları gibi araçlarla yapılan uygulamaların ilerisinde, teknolojinin getirmiş olduğu yeniliklerle, daha etkili bir öğretimin sağlanması ve bu araçlar sayesinde yeni bir iletişim ortamının meydana gelmesini amaç edinir” (Şengül ve Yalçın, 2003:319 akt. Şengül, 2018:334). “Geçmişte Türkçe öğretimine daha çok ana dili öğretimi açısından bakıldığı için bu alanda bilişim teknolojilerinden yararlanma konusunda fazla çalışmanın olmadığı görülmektedir. Ancak son zamanlarda Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi üzerine yapılan çalışmalar Türkçenin öğretimine yeni boyutlar kazandırmıştır. Dil öğretiminin sadece dil bilgisi öğretimi olmadığı, farklı dil becerilerinin kazandırılması gerektiğinin farkındalığı ile bilişim teknolojilerinin Türkçe öğretiminde kullanımı konusundaki çalışmalar oldukça artmıştır” (Birinci, 2020:351).

Günümüzde dil öğretiminde kullanılan teknolojilerin çeşitli başlıklar ve kategoriler altında toplandığı görülmektedir. Dil öğretiminde kullanılan teknolojiler genel olarak video-film, televizyon, akıllı tahta teknolojileri, bilgisayar destekli uygulamalar, cep telefonu destekli uygulamalar, internet tabanlı dil öğretim teknolojileri; uzaktan eğitim ve e-öğrenme teknolojileri ile çevrim içi ve çevrim dışı öğretim teknolojileri gibi farklı şekillerde ele alınarak araştırma ve inceleme konusu olmuştur (Yorgancı, 2022:53). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında ise teknoloji konusunun ele alındığı (Sülükçü, 2011; Ilgar, 2013; Yavuz, 2014; Gün, 2015; Gülcü, 2015; Delen, 2016; Gürel, 2017; Kaya, 2018; Doğan, 2018; Gürbüz, 2018; Göker, 2019; Mattiussi, 2019; Aydın, 2019; Çangal, 2020; Tarhan, 2020; Karalök, 2020; Yorgancı, 2021; Yılmaz, 2021; Aktaş, 2021) çalışmalar mevcuttur.

Dil öğretimi özelinde Türkçe öğretimiyle ilgili araştırmaların incelenmesini amaçlayan çalışmaların son yıllarda bir artış gösterdiği tespit edilmiştir. Literatürde yer alan analiz çalışmalarının, anadili olarak Türkçe öğretimi ile yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kapsamında ve Türkçe dil becerileri odağında gerçekleştirildiği dikkat çekmektedir. Yapılan araştırmaların (Büyükikiz, 2013; Ercan, 2015; Biçer, 2017; Türkben, 2018; Polatcan,

2018; Maden, 2020; Genç-Ersoy ve Ersoy, 2021; Yaşar-Sağlık ve Yıldız, 2021; Maden, 2021) genellikle makalelerin ve lisansüstü tezlerin farklı değişkenlere göre analizlerini kapsamakta olduğu görülmektedir (Genç-Ersoy ve Ersoy, 2021:811). Alanyazın incelendiğinde Türkçe eğitiminde teknoloji tabanlı konuları ele alan, genellikle makale türü çalışmaların bir araya getirilerek analiz edildiği araştırmaların (Birinci, 2020; Genç-Ersoy ve Ersoy, 2021; Yaşar-Sağlık ve Yıldız, 2021) olduğu tespit edilmiştir. Fakat doğrudan 2011-2021 yılları arasında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknoloji tabanlı konuları ele alan lisansüstü çalışmaların incelendiği bir çalışmaya ulaşılammıştır.

Araştırmacılar tarafından söz konusu teknoloji tabanlı konuları ele alan lisansüstü çalışmaların nicelik ve içerik bakımından bir araya getirilerek bir değerlendirme yapılması gerekli görülmüştür. Araştırmada tespit edilen lisansüstü tezler; türüne, yıllara, yapıldığı üniversitelere, araştırma yaklaşımlarına, araştırma desenlerine, araştırmanın yapıldığı dil seviyesine, araştırmanın yapıldığı dil beceri alanına, araştırmanın yapıldığı teknoloji tabanına ve araştırılan teknolojiye göre incelenmiştir. Böylelikle araştırmadan elde edilen verilerin yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında teknoloji tabanlı konular ile ilgili daha sonraki yapılacak olan çalışmalara bir kaynak olması hedeflenmektedir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma nitel araştırma yaklaşımlarından doküman incelemesi yöntemi ile yapılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgileri içeren yazılı kaynakların analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2018:189). Doküman incelemesi araştırmalarında araştırmacı, ihtiyacı olan verileri gözlem veya görüşme yapmadan elde edebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2018:190). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde teknoloji tabanlı konuları elen tezlerin incelendiği bu çalışmada verilerin dokümanlardan oluşmasından dolayı bu yöntem tercih edilmiştir.

Veri Toplama Süreci

Araştırma kapsamında incelenen dokümanlara ulaşmak için YÖK'ün Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanı kullanılmıştır. Araştırmada incelenen lisansüstü tezler Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi ve Yabancılara Türkçe Öğretimi anahtar kelimeleri ile taranmıştır. Yapılan tarama sonucunda araştırmacılar lisansüstü çalışmalarda “teknoloji” konusunu ele alan başlıkları bir havuzda toplamıştır. 2011-2021 yılları arasında yapılan ve erişime açık 52 çalışma tespit edilmiştir. Tespit edilen çalışmaların içerikleri analiz edilerek yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan teknolojiler ile ilgili olan 40 çalışma araştırmaya dâhil edilmiştir.

Veri Analizi

Araştırmada tespit edilen lisansüstü çalışmalarla ilgili verilerin analizi için içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizinde temel amaç, elde edilen verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir şekilde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2018:242). Bu bağlamda araştırmada tespit edilen 40 lisansüstü tez; türüne, yıllara, yapıldığı üniversitelere, araştırma yaklaşımlarına, araştırma desenlerine, araştırmanın yapıldığı dil seviyesine, araştırmanın yapıldığı dil beceri alanına, araştırmanın yapıldığı teknoloji tabanına ve araştırılan teknolojiye göre sınıflandırılmıştır. Elde edilen verilerin frekansları belirlenerek bulgular araştırmacılar tarafından yorumlanmıştır.

Bulgular

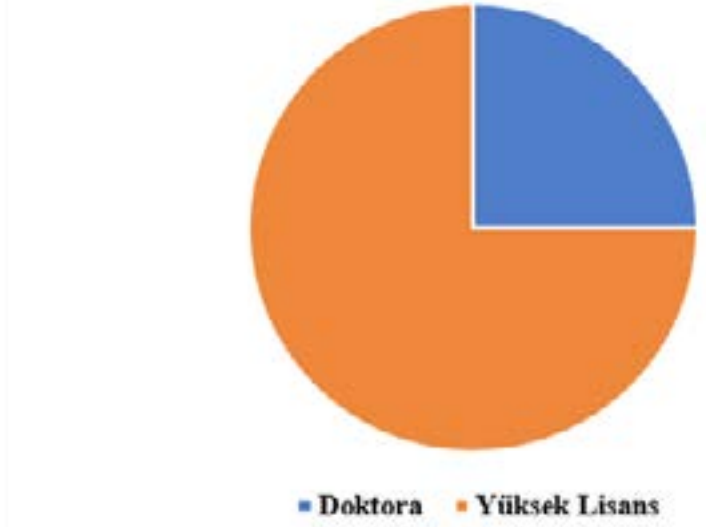
Araştırmanın bulguları 2011-2021 yılları arasında hazırlanan 40 lisansüstü tezin türüne, yıllara, yapıldığı üniversitelere, araştırma yaklaşımlarına, araştırma desenlerine, araştırmanın yapıldığı dil seviyesine, araştırmanın yapıldığı dil beceri alanına, teknoloji tabanına ve araştırılan teknolojiye göre sunulmuştur.

Lisansüstü tezlerin türüne göre dağılımı

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknoloji tabanlı konular üzerine

yapılan lisansüstü tezlerin türüne göre dağılımları Şekil 2.'de gösterilmektedir.

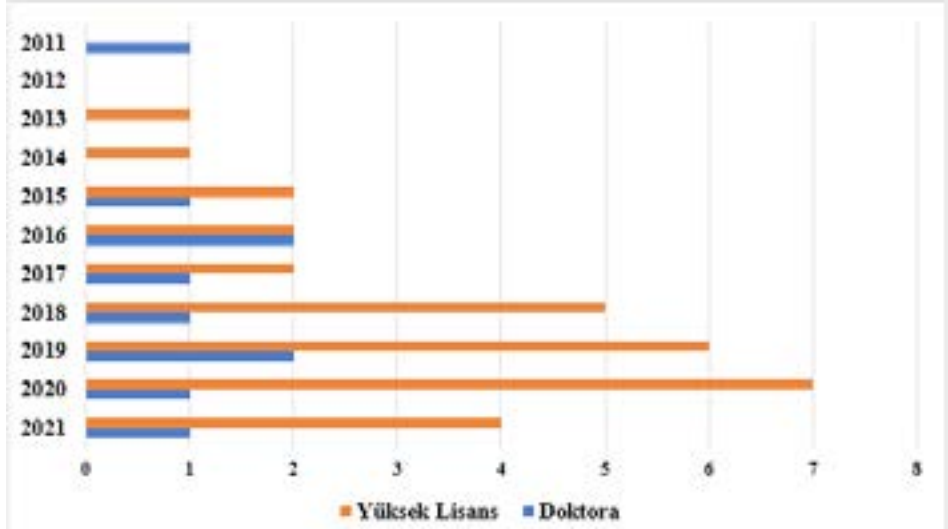

Şekil 2. Lisansüstü tezlerin türüne göre dağılımı

Şekil 2.'de 2011-2021 yılları arasında yayımlanan lisansüstü tezlerin türlerine göre dağılımları verilmiştir. Son on yılda yapılan çalışmalara bakıldığında yüksek lisans tezlerinin (f=30) çoğunlukta olduğu görülmektedir. Doktora tezlerinin ise yüksek lisans tezlerine oranla daha az (f=10) olduğu görülmektedir.

Lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknoloji tabanlı konular üzerine yapılan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımları Şekil 3.'te gösterilmektedir.

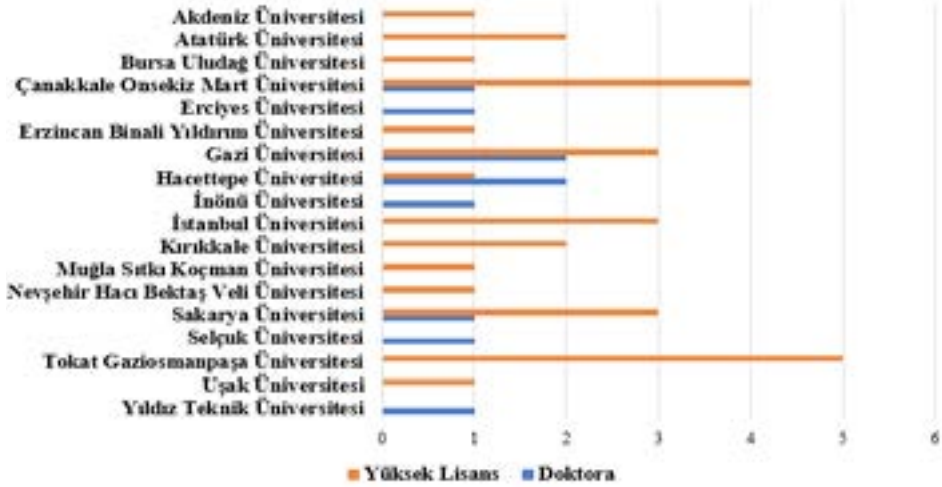

Şekil 3. Lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı

Şekil 3.'te Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknoloji tabanlı konular üzerine yapılan lisansüstü tezlerin yıllara göre ve tezin türüne göre dağılımları verilmiştir. En fazla lisansüstü tezin (f=8) 2019 ve 2020 yıllarında yapıldığı tespit edilmiştir. En fazla doktora tezinin (f=2) 2016 ve 2019 yıllarında yapıldığı görülmektedir. En fazla yüksek lisans tezinin (f=7) ise 2020 yılında yapıldığı görülmektedir. Ayrıca, 2018 yılından itibaren yüksek lisans tezlerinde bir artış başladığı Şekil 3.'te görülmektedir.

Lisansüstü tezlerin yapıldığı üniversitelere göre dağılımı

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknoloji tabanlı konular üzerine yapılan lisansüstü tezlerin yapıldığı üniversitelere göre dağılımları Şekil 4.'te gösterilmektedir.

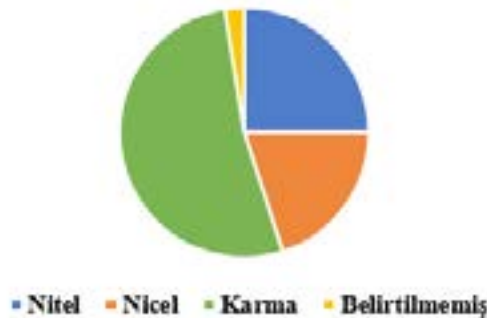

Şekil 4. Lisansüstü tezlerin yapıldığı üniversitelere göre dağılımı

Şekil 4.'te lisansüstü tezlerin yapıldığı üniversitelere göre dağılımlarına göre teknoloji tabanlı lisansüstü çalışmaların en fazla Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Gazi Üniversitesi ve Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesinde ($f=5$), en fazla doktora tezinin ($f=2$) Hacettepe Üniversitesi ve Gazi Üniversitesinde ve en fazla yüksek lisans tezinin ($f=5$) ise Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesinde yapıldığı tespit edilmiştir.

Lisansüstü tezlerin araştırma yaklaşımlarına göre dağılımı

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknoloji tabanlı konular üzerine yapılan lisansüstü tezlerin araştırma yaklaşımlarına göre dağılımları Şekil 5.'te gösterilmektedir.

Şekil 5. Lisansüstü tezlerin araştırma yaklaşımlarına göre dağılımı

Şekil 5.'te lisansüstü tezlerin araştırma yaklaşımlarına göre dağılımlarına bakıldığında en fazla karma araştırmaların (f=21), en az ise nicel araştırmaların (f=8) yapıldığı tespit edilmiştir. Bir çalışmanın (f=1) ise yöntem kısmına ulaşamamıştır.

Lisansüstü tezlerin araştırma desenlerine göre dağılımı

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknoloji tabanlı konular üzerine yapılan lisansüstü tezlerin araştırma desenlerine göre dağılımları Tablo 1.'de gösterilmektedir.

Araştırma Yaklaşımı	Araştırma Deseni	f
Nitел	Eylem Araştırması	5
	Betimsel Tarama Yöntemi	1
	Doküman İncelemesi	1
	Durum Çalışması	3
Nicel	Deneysel Desen	7
	Tarama Deseni	1
Karma	Deneysel Desen – Tarama Deseni	2
	Deneysel Desen – Durum Çalışması	4
	Deneysel Desen – Görüşme	8
	Deneysel Desen – Olgu Bilim	3
	Deneysel Desen – Doküman İncelemesi	1
	Doküman İncelemesi – Anket	1
	Tarama Deseni – Doküman İncelemesi	1
	Karma Gömülü Deneysel Desen	1
Belirtilmemiş		1
Toplam		40

Tablo 1.'de lisansüstü tezlerin araştırma desenlerine göre dağılımlarının verildiği tablo incelendiğinde nitel araştırma yaklaşımıyla yapılan araştırmalarda en fazla eylem araştırması (f=5) deseni, en az ise doküman incelemesi (f=1) ve betimsel tarama (f=1) deseni, nicel araştırma yaklaşımıyla yapılan çalışmalar incelendiğinde en fazla deneysel desenin (f=7), en az ise tarama deseninin (f=1) son olarak karma yaklaşımla yapılan araştırma-

larda ise en fazla deneysel desen ve görüşme yönteminin ($f=8$) kullanıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca bir ($f=1$) araştırmanın yöntem kısmına ulaşamadığı için araştırmanın yaklaşımı ve deseni tespit edilememiştir.

Lisansüstü tezlerin konu edindiği dil seviyelerine göre dağılımı

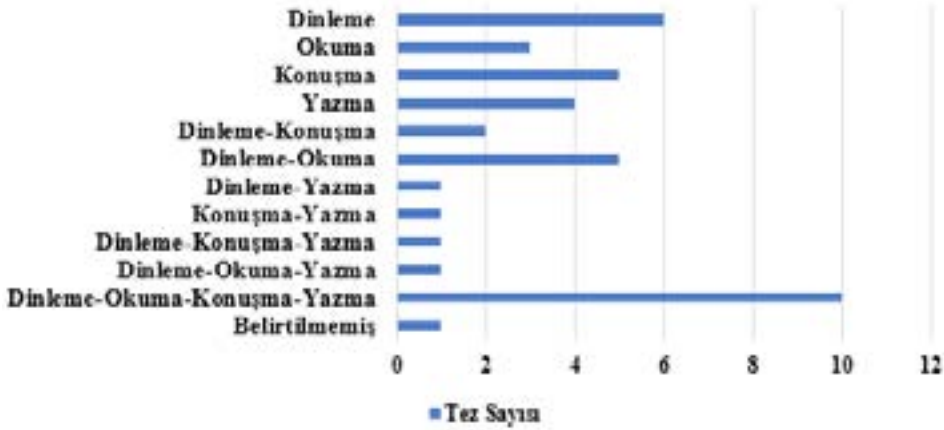
Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknoloji tabanlı konular üzerine yapılan lisansüstü tezlerin konu edindiği dil seviyelerine göre dağılımları Tablo 2.'de gösterilmektedir.

<i>Tablo 2. Lisansüstü Tezlerin Konu Edindiği Dil Seviyelerine Göre Dağılımı</i>	
Dil Seviyeleri	f
A1	7
A1-A2	2
A1-A2-B1-B2-C1-C2	1
A2	1
A2-B1	1
B1	11
B1-B2	4
B1-B2-C1	1
B2	10
B2-C1	1
C1	1
Toplam	40

Tablo 2.'de lisansüstü tezlerin konu edindiği dil seviyelerine göre dağılımlarının verildiği tablo incelendiğinde en fazla B1 dil seviyesinde ($f=11$) çalışmanın yapıldığı görülmektedir. B1 dil seviyesinden sonra en fazla yapılan çalışmanın B2 dil seviyesinde ($f=10$) olduğu görülmektedir. İncelenen çalışmalarda en az ise A2 ($f=1$) ve C1 ($f=1$) dil seviyelerinde çalışmaların yürütüldüğü görülmektedir. Ayrıca incelenen çalışmalardan bazılarının birden çok dil seviyesiyle ilgili araştırmalar yürüttüğü tespit edilmiştir. Tüm dil becerilerinin ele alındığı bir ($f=1$) çalışmanın olduğu tespit edilmiştir.

Lisansüstü tezlerin konu edindiği dil beceri alanlarına göre dağılımı

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknoloji tabanlı konular üzerine yapılan lisansüstü tezlerin konu edindiği dil beceri alanlarına göre dağılımları Şekil 6.'da gösterilmektedir.

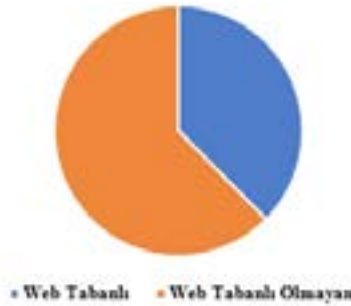

Şekil 6. Lisansüstü tezlerin konu edindiği dil beceri alanlarına göre dağılımı

Şekil 6.'da lisansüstü tezlerin konu edindiği dil beceri alanlarına göre dağılımlarına bakıldığında incelenen çalışmalarda sırasıyla en fazla dinleme ($f=6$), konuşma ($f=5$), yazma ($f=4$), okuma ($f=3$) beceri alanlarıyla ilgili çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Ayrıca incelenen çalışmalarda birden fazla dil beceri alanını ele alan araştırmaların yürütüldüğü tespit edilmiştir. Tüm dil beceri alanlarını içeren ($f=10$) çalışmaların da olduğu tespit edilmiştir. Bir ($f=1$) çalışmanın ise hangi dil beceri alanına göre olduğu incelenen çalışmada rastlanmamıştır.

Lisansüstü tezlerdeki araştırmanın yapıldığı teknoloji tabanı ve araştırılan teknolojiye göre dağılımı

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknoloji tabanlı konular üzerine yapılan lisansüstü tezlerdeki araştırmanın yapıldığı teknoloji tabanı ve araştırılan teknolojilere göre dağılımları Şekil 7.'de ve Tablo 3.'te gösterilmektedir.

Şekil 7. Araştırmaların yapıldığı teknoloji tabanlarına göre dağılımı

Tablo 3. Lisansüstü Tezlerdeki Araştırmanın Yapıldığı Teknoloji Tabanı ve Araştırılan Teknolojiye Göre Dağılımı		
Teknoloji Tabanı	Araştırılan Teknoloji	f
Web Tabanlı	SMS ve MMS	1
	Blog	2
	Sosyal Medya	1
	E-Kelime Öğretimi	1
	Skype	1
	Z-Kitap	2
	Uzaktan Eğitim Web Siteleri	2
	E-Öğrenme	1
	Kahoot	1
	Sanal Gerçeklik/Artırılmış Gerçeklik	2
	3 Boyutlu Öğrenme Ortamları	1
Web Tabanlı Olmayan	CD	1
	Kısa Film	1
	Dizi – Film	9
	Dijital Öykü	3
	E-Dinleti	2
	Reklamlar	2
	Video	3
	Bilgisayar Destekli Kelime Vurgusu Eğitimi	1
	Şarkılar	2
	Sesli Hikâye	1
Toplam		40

Şekil 7.'de yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknoloji tabanlı konular üzerine yapılan lisansüstü tezlerdeki araştırmanın yapıldığı teknoloji tabanı ve araştırılan teknolojilere göre dağılımları verilmiştir. Tablo incelendiğinde en fazla web tabanlı olmayan (f=25) çalışmanın yapıldığı, en az ise web tabanlı (f=15) çalışmanın yapıldığı tespit edilmiştir. Web tabanlı teknolojileri araştıran çalışmalara bakıldığında en fazla çalışmanın blog (f=2), z-kitap (f=2), uzaktan eğitim web siteleri (f=2) ve sanal gerçeklik/artırılmış gerçeklik uygulamalarının (f=2), web tabanlı olmayan teknolojileri araştıran çalışmalarda ise en fazla dizi-film (f=9) tercih edildiği görülmektedir. Dizi-film dışında ise dijital öykü (f=3) ve video teknolojilerinin (f=3) araştırıldığı tespit edilmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknolojinin kullanımı ve seçiminde temel dayanaklardan birisi dil öğretim amaçlarına uygun olmasıdır. Dil öğretiminde teknolojinin ve materyalin kullanılmasında öğretmenin yeterlikleri, eğitim ortamı, öğrencilerin hazırbulunuşlukları gibi unsurların sürece önemli bir etkisi olduğu unutulmamalıdır. Bu açıdan yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yapılan etkinlik ve uygulamalarda teknoloji kullanımı için öğrencilerin ihtiyaçları ve dil öğretiminin amaçları göz önünde bulundurularak öğretimi süreci sistemli bir şekilde planlanmalıdır. Planlı bir dil öğretim süreci ile teknolojinin bir arada kullanılması dil öğretiminin verimini ve etkililiğini artıracaktır. Teknoloji kullanımının yabancı dil olarak Türkçe öğretimine olan faydaları yapılan araştırmalarla da desteklenmektedir. İnce (2021)'nin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknoloji destekli akran öğretiminin konuşma kaygısına olan etkisini incelediği çalışmasında öğrencilerin yaşadıkları konuşma kaygılarında teknoloji destekli çalışmalar ile büyük oranda azalma meydana geldiğini belirtmektedir.

Araştırma sonuçları yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknoloji tabanlı konuların ele alındığı araştırmaların genel durumunun ortaya konulması ve yeni araştırmaların yapılırken araştırma konularının daha net karar verilmesinde yol gösterici nitelik taşımaktadır. Bu sebeple araştırmacılar tarafından söz konusu lisansüstü çalışmaların nicelik ve içerik bakımından bir araya getirilerek bir değerlendirme yapılması gerekli görülmüştür.

Araştırmaya veri sağlayan lisansüstü tezler; türüne, yıllara, yapıldığı üniversitelere, araştırma yaklaşımlarına, araştırma desenlerine, araştırmanın yapıldığı dil seviyesine, araştırmanın yapıldığı dil beceri alanına, araştırmanın yapıldığı teknoloji tabanına ve araştırılan teknolojiye göre incelenmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre 2011-2021 yıllara arasında teknoloji tabanlı konuları ele alan lisansüstü çalışmalarının en fazla yüksek lisans tez (f=30) türünde yapıldığı görülmektedir. Yüksek lisans tezlerinin doktora tezlerinden fazla olmasının sebebi yüksek lisans programlarından mezun olan öğrenci sayısının ve Türkiye’de bulunan yabancı dil olarak Türkçe öğretimi lisansüstü programların çoğunluğunun yüksek lisans derecesinde olmasıdır. Araştırmadan elde edilen bulguların alandaki diğer yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çeşitli konuların analiz edildiği çalışmaların sonuçlarıyla da benzemektedir. Yaşar-Sağlık ve Yıldız (2021)’in Web 2.0 araçlarını ele alan araştırmaları inceleyen çalışmasında da lisansüstü tezlerin dağılımında yüksek lisans tezlerinin (%55), doktora tezlerinden (%21) fazla olduğu tespit edilmiştir. Yine aynı şekilde Büyükkiz (2014)’in çalışmasında incelenen araştırmalardaki lisansüstü tezlerin türlerine göre dağılımlarında büyük oranda yüksek lisans tezi olduğu görülmektedir.

İncelenen araştırmaların yıllara göre dağılımındaki sonuçlar en fazla araştırmanın 2019 ve 2020 yıllarında (f=8) yapıldığını göstermektedir. Yaşar-Sağlık ve Yıldız (2021)’in Web 2.0 araçlarını ele alan araştırmaları inceleyen çalışmasında lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımında da en fazla araştırma 2019 (f=19) ve 2020 (f=13) yıllarında yapılmıştır. Covid-19 salgınına denk gelen bu dönemde eğitim-öğretim faaliyetlerinin uzaktan eğitim ile gerçekleşmesi bu dağılımı destekler niteliktedir. Uzak-tan eğitimde teknolojiye olan ihtiyaç bu alanda çalışmaların yapılmasına neden olduğu düşünülmektedir.

Araştırma kapsamında ele alınan çalışmaların yapıldığı üniversitelere göre dağılımlarına bakıldığında, çalışmaların 18 üniversiteye dağıldığı görülmektedir. En çok lisansüstü çalışmanın ise Gazi Üniversitesi (f=5), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi (f=5) ve Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesinde (f=5) yapıldığı görülmektedir. Ayrıca teknoloji tabanlı konuları ele alan doktora çalışmaları en fazla Hacettepe Üniversitesi (f=2) ve Gazi

Üniversitesinde (f=2) yapılmıştır. Doktora çalışmalarının bu üniversitelerde yapılmasının nedeninin yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi alanında doktora programlarına sahip olmalarının neden olduğu düşünülebilir. Maden ve Önal (2021)'in çalışmasında da yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi konusunda en fazla lisansüstü çalışmanın Gazi Üniversitesi (f=64) ve Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesinde (f=49) yapıldığının tespit edilmesi sonuçları desteklemektedir. Söz konusu üniversitelerin yabancı dil olarak Türkçe öğretimi konusunda akademik kadroları ve bünyesinde yapılan bu alandaki çalışmalar araştırmaların çeşitlenmesinde etkilidir.

Yapılan araştırmaların araştırma yaklaşım dağılımları incelendiğinde en fazla sırasıyla karma (f=21), nitel (f=10) ve nicel (f=8) yaklaşımların oluşturduğu görülmektedir. Karma yöntemin kullanılması yapılan araştırmalarda birden fazla yöntem kullanılmasına imkân vermektedir. Bu açıdan bakıldığında araştırmada verileri elde etmek için karma yöntemin kullanılması araştırmacılara kolaylık sağladığı düşünülebilir. Yaşar-Sağlık ve Yıldız (2021)'in araştırmasındaki sonuçlarda da en fazla kullanılan yaklaşımların karma ve nicel yaklaşımlar (%85) olduğu görülmektedir. Yine araştırmaların araştırma desenleri incelendiğinde en fazla nicel yaklaşım desenlerinden deneysel desenin (f=25) kullanıldığı görülmektedir. Yaşar-Sağlık ve Yıldız (2021)'in çalışmasındaki incelenen araştırmalarda benzer bulgular elde edilmiştir. İncelenen araştırmaların %81'inin deneysel desenli araştırmalar olduğu görülmektedir.

Aynı şekilde Genç-Ersoy ve Ersoy (2021, s.822)'un çalışmasında da en çok kullanılan desenin deneysel araştırmalar olduğu belirtilmektedir. Büyükkız (2014:212)'in belirttiği gibi dört temel dil becerisinin eşit oranda gelişmesi için deneysel çalışmaların önemli bir katkısı olacaktır. Nitel yaklaşımın benimsendiği çalışmalarda ise en fazla eylem araştırması deseninin (f=5) kullanıldığı görülmektedir. Dil öğretim süreçlerinde yeterlikleri veya eksiklikleri belirlemek için sınıf içinde veya dışında tasarlanan uygulama süreçlerini içinde barındıran eylem araştırmaları dil öğretimi araştırmalarında önemli bir boşluğu doldurmaktadır. Ayrıca karma yaklaşım benimsenerek yapılan tezlerde en fazla deneysel desenle beraber görüşme yönteminin (f=8) kullanıldığı tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında incelenen lisansüstü tezlerin konu edindiği dil seviyelerine göre dağılımlarında en fazla çalışmanın B1 (f=11) ve B2 (f=10) seviyelerinde yapıldığı görülmektedir. Dil öğretiminde B1-B2 seviyeleri eşik seviyeler olarak kabul edilmektedir. Bu açıdan bakıldığında araştırmaların bu dil seviyelerinde yoğunlaştığı düşünülmektedir. İncelenen araştırmalara bakıldığında tüm dil seviyelerinin bir arada olduğu sadece bir çalışma tespit edilmiştir. Yabancı dil öğretiminde her dil seviyesinde teknolojik imkânlardan faydalanmak gerekmektedir. Dil öğrenirken ve öğretirken tüm duyu organlarını aktif hâle getirmek öğrencinin dili öğrenmesinde ve öğreticinin dersi etkin bir şekilde devam ettirmesinde önem arz etmektedir.

Araştırmaların yapıldığı dil beceri alanlarına bakıldığında ise en fazla sırasıyla dinleme (f=6), konuşma (f=5), yazma (f=4) ve okuma (f=3) becerilerinin olduğu görülmektedir. Ayrıca incelenen lisansüstü araştırmalarda tüm dil becerilerinin (f=10) konu edinilmesi büyük oranda öndedir. Dil öğretiminde tüm dil becerilerinin birbirinden ayrılmaz bir bütün olduğu düşünüldüğünde bu sonuç şaşırtıcı değildir. Dinleme becerisinin tek başına çoğunlukta olduğu çalışmalara baktığımızda ise genellikle araştırmalarda dizi-film, video, ses kaydı, dijital hikâye gibi teknolojilerden faydalandığı görülmektedir. Yayla (2014)'nin çalışmasında belirttiği gibi dinleme becerisini geliştirmeye yönelik teknolojilerden CD kullanımının çoğunlukta olduğu bilinmektedir. CD'ler ders kitabının içinde yer alan dinleme metinleriyle beraber kullanıldığı için ön plana çıkmaktadır. Fakat teknolojinin gelişimi ile Z-kitap uygulamalarının CD'lerin yerini aldığı görülmektedir.

Çalışmaların yapıldığı teknoloji tabanına bakıldığında Web tabanlı olmayan teknolojilerin (f=25), Web tabanlı olan teknolojilere (f=15) göre daha fazla tercih edildiği tespit edilmiştir. Teknolojinin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılmasının faydaları olduğu kadar bazı sınırlılıkları da mevcuttur. Tespit edilen verilere göre Web tabanlı olmayan teknolojilerin daha fazla tercih edilmesinde bu sınırlılıklar etkili olmuştur. İnternet erişimi, teknolojik araçlara ulaşamama gibi sınırlılıklar Web tabanlı olmayan teknolojilerin daha fazla araştırılmasında etkili olduğu düşünülmektedir.

Web tabanlı teknolojilere bakıldığında en fazla tercih edilen teknolojilerin blog (f=2), z-kitap (f=2), uzaktan eğitim web siteleri (f=2) ve sanal gerçeklik/artırılmış gerçeklik uygulamaları (f=2) olduğu tespit edilmiştir. Web tabanlı olmayan teknolojilere bakıldığında ise en fazla dizi-film (f=9) kullanıldığı görülmektedir. Filmler yabancı dil öğretiminde, öğretilen dilin zenginliğini aktarmada çok önemli birer kaynaktır. Günlük hayattan izler taşıyan ve toplumun yaşam tarzını yansıtan filmlerin, dil öğretiminde önemli bir yere sahip olduğu belirtilebilir (Zeytinkaya, 2018:31). Ayrıca öğretmen tarafından anlatımı zor olan kültürel kavram, durum, eylemler filmler aracılığıyla öğretmene anlatım kolaylığı sağlamaktadır (Özdemir, 2021:25). Yukarıda bahsedilen sebeplerden ötürü incelenen araştırmalarda dizi-film kullanımının daha fazla tercih edildiği söylenebilir.

Sonuç olarak yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi son yıllarda yapılan tez sayılarında artış olduğu görülse de ilgili alanda çalışmaların sınırlı olduğunu söylemek mümkündür. 21. yüzyılın dijital bir çağ olmasından dolayı teknoloji insan hayatının her noktasına ulaşmıştır. Özellikle teknolojinin dil öğretiminde kullanılması gereken önemli bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknoloji tabanlı uygulama ve etkinlikler öğrencinin birden fazla duyusuna hitap ettiği için dil öğretim sürecinin daha verimli ve etkin geçmesini sağlamaktadır. Yabancı dil öğretiminde kullanılan teknolojilerin uygulamaları yapılandırmacı öğrenmeye uygun etkinlikleri gerçekleştirmek için de olanak sağlamaktadır.

Yapılan incelemelerden hareketle A2 seviyesindeki araştırmaların konu ile ilgili literatür içinde çok fazla konu edinilmediği tespit edilmiştir. Ayrıca yine teknoloji tabanlı yapılacak olan araştırmaların tüm dil seviyelerine göre yapılması önem arz etmektedir. Sonraki yapılacak çalışmalarda incelenen teknolojinin tüm dil seviyelerine göre uyarlanabilir olması araştırmacılar tarafından önerilmektedir. Bu alandaki uzmanların işin teknoloji boyutuyla daha fazla ilgilenmesi Türkçenin öğretimi açısından yeni gelişmelere kapı açacaktır. Özellikle son dönemlerde uzaktan eğitimin yaygınlaşması ile yapılacak olan çalışmaların uzaktan eğitim uygulamalarına yönelik olması önerilmektedir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknolojiden faydalanılan uygulamaların ve etkinliklerin gün geçtikçe çeşitliliği artmaktadır. Son günlerde adından bahsedilen “Metaverse” (Evren Ötesi, Sanal Evren, Sanal Gerçeklik) kavramı yabancı dil olarak

Türkçe öğretiminde yeni bir kavram olacağı ve büyük yenilikler getireceği düşünülmektedir. Sanal gerçeklik uygulamalarının eğitimde özellikle de yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çeşitli faydalar sağlayacaktır. Özellikle gençlerin bu tür teknolojilere olan ilgisi ile dil öğretimi farklı bir boyuta taşınacaktır. Yeni yapılacak çalışmaların bu kavram etrafında yoğunlaşmasının alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Çıkar Çatışması ve Etik Bildirimi

Çalışmada çıkar çatışmasına yol açacak herhangi bir husus bulunmadığını ve araştırmanın tüm süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu beyan ederim.

Kaynakça

[1] Alqahtani Mofareh, A. (2019). The use of technology in English language teaching. *Frontiers in Education Technology*, 2 (3), 168-180.

[2] Aslan, E. (2017). Yabancı dil öğretiminde kullanılan bilgisayar programlarının tasarım süreçlerinin eğitsel yönden değerlendirilmesi. *Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(2), 149-178.

[3] Bal, M. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde teknoloji kullanımı. Karatay, H. (Yay. haz.) *Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi el kitabı içinde* (s. 605-639). Ankara: Pegem Akademi.

[4] Baş, B. ve Yıldırım, T. (2018). Yabancılar Türkçe öğretiminde teknoloji entegrasyonu. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(3), 827-839.

[5] Birinci, F. G. (2020). A review on information technologies used in teaching Turkish as a foreign Language . *Sakarya University Journal of Education* , 10 (2) , 350-371 .

[6] Büyükkiz, K. K. (2014). Yabancılar Türkçe öğretimi alanında hazırlanan lisansüstü tezler üzerine bir inceleme. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11/25, 203-213.

[7] Çangal, Ö. (2022). Teknoloji tabanlı yabancı dil olarak Türkçe öğretimi. Boylu, E. ve İltar, L. (Yay. haz.) *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi/ politika, program, yöntem ve öğretim içinde* (s.169-213). Ankara: Pegem Akademi.

[8] Dale, E. (1969). *Audi-Visual Methods in Teaching* (3rd. Ed.) New York: Dryden Press, Holt, Rinehart and Winston.

[9] Genç-Ersoy, B. ve Ersoy, M. (2021). Teknoloji destekli Türkçe öğretimi üzerine yayınlanan makalelerin içerik analizi: ULAKBİM-TR Dizin örneği. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(3), 810-829.

[10] Kessler, G. (2018). Technology and the future of language teaching. *Foreign Language Annals*, 51(1), 205-218.

[11] Maden, S. ve Önal, A. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ile ilgili lisansüstü tezlerin araştırma eğilimleri. *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 7 (1), 42-56 .

[12] Özdemir, E. F. (2021). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde film kullanımının yabancı öğrencilerin konuşma becerisine etkisi. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

[13] Potur, Ö. (2004). Dördüncü ve beşinci sınıf Türkçe öğretiminde materyal geliştirme. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

[14] Richards, J. C. (2015). Technology in language teaching today. *Indonesian Journal of English Language Teaching*, 10(1), 18-32.

[15] Şengül, M. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğretim teknolojileri ve materyal kullanımı. Şahin, A. (Yay. haz.) *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi/kuramlar, yaklaşımlar, etkinlikler içinde* (s. 333-357). Ankara: Pegem Akademi.

[16] Yayla, N. D. (2014). Yabancılar teknoloji tabanlı Türkçe öğretimi: dinleme becerisinin kazandırılmasına ilişkin durum analizi. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

[17] Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

[18] Yorgancı, O. K. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde podcast (sesli yayın) kullanımının üretici dil becerilerine etkisi. (Yayımlanmamış doktora tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

[19] Zeytinkaya, D. (2018). Filmler yabancı dil öğretiminde nasıl etkin bir şekilde kullanılabilir? . Turkophone , Cilt: 5 Sayı: 3 , 30-37 .

Ekler

Ek-1. Çalışmada incelenen lisansüstü tezler

Yıl	İncelenen Lisansüstü Tezler
	<i>Doktora Tezleri</i>
2011	Sülükçü, Y. (2011). Yabancılar Türkçe öğretiminde (temel seviye a1) bilgisayar destekli materyal geliştirme ve bunun öğrenci başarısına etkisi. (Yayımlanmamış doktora tezi). Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
2015	Gülcü, İ. (2015). Yabancı dil olarak mobil destekli Türkçe kelime öğretimi. (Yayımlanmamış doktora tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
2016	Yeşilyurt, Ş. (2016). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde duygu durumlarını yansıtan kısa filmlerin oluşturulması ve öğrenci başarısına etkisi. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
2016	Yılmaz Atagül, Y. (2016). Yabancı dil olarak Türkçe atasözü ve deyim öğretiminde film ve hikâye tekniklerinin etkililik düzeyleri açısından karşılaştırılması. (Yayımlanmamış doktora tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
2017	Tabak, G. (2017). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde dijital öykü kullanımı. (Yayımlanmamış doktora tezi). Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
2018	Türker, M. S. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde blog kullanımının okuma becerisine etkisi. (Yayımlanmamış doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.

2019	Berk, R. R. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde elektronik dinletilerin dinlediğini anlama başarısı ve dinleme kaygısına etkisi. (Yayınlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
2019	Aydın, E. (2019). Yabancılara Türkçe öğretiminde dijital hikâye anlatımının yaratıcı yazma becerisine etkisi. (Yayınlanmamış doktora tezi). İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
2020	Çangal, Ö. (2020). Yabancılara Türkçe öğretiminde sosyal medya kullanımının yazma becerisine etkisi. (Yayınlanmamış doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
2021	Yorgancı, O. K. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde podcast (sesli yayın) kullanımının üretici dil becerilerine etkisi. (Yayınlanmamış doktora tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
	<i>Yüksek Lisans Tezleri</i>
2013	İlgar, M. (2013). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde e-öğrenme yoluyla kelime öğretimi. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
2014	Yavuz, A. (2014). Türkçenin ikinci dil olarak öğretiminde ağ günlüklerinin (blog) yazma becerisine etkisi. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
2015	Çakır, A. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde video kullanımının dinleme becerisine etkisi. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
2015	Gün, S. (2015). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde web 2.0 sesli ve görüntülü görüşme (skype) uygulamalarının konuşma becerisine etkisi. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.

2016	Sarıman, G. (2016). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde bilgisayar destekli eğitimin kelime vurgulama becerisine etkisi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
2016	Delen, M. (2016). Yabancılar Türkçe öğretiminde filmlerin kullanımını (selvi boylum al yazmalı filmi örneği). (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
2017	Gürel, N. (2017). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde bir materyal çalışması temalara uygun şarkılar. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
2017	Dursun, B. (2017). Yabancılar Türkçe öğretiminde film kullanımının öğrencilerin anlama becerisine etkisi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
2018	Beyce Buldu, E. (2018). Alt yazılı ve alt yazısız televizyon programlarının yabancı öğrencilerin dinleme izleme ve anlama becerileri üzerindeki etkisi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
2018	Kaya, K. (2018). Türkçe öğrenen yabancıların izledikleri dizi filmlerde deyimlerin kullanılma sıklığı. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
2018	Şenol, Ç. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde televizyonda yayımlanan reklamların a2 seviyesinde dinleme ve yazma becerisine katkısı. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
2018	Doğan, S. (2018). Yabancı dil öğretiminde z-kitap uygulamalarının karşılaştırmalı olarak incelenmesi new english file itools ve yedi iklim Türkçe z-kitap örneği. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
2018	Gürbüz, N.E. (2018). Yabancılar Türkçe öğretiminde çoklu ortam materyali olarak geliştirilen zenginleştirilmiş kitabın öğrenme üzerinde etkileri. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

2019	Aydemir, N. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde deyim ve atasözlerinin bağlamdan anlamaya dönük video destekli öğretimi bir eylem araştırması. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
2019	Göker, M. (2019). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde uzaktan eğitim web sitelerinin kullanılabilirlik açısından incelenmesi (3 dakikada Türkçe örneği). (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
2019	İskender, M. E. (2019). Yabancılar Türkçe öğretiminde çoklu ortam materyalleri ile desteklenmiş halk anlatılarının kültür öğrenimi ve dil becerileri gelişimi üzerindeki etkisi. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
2019	Dündar, Ş. N. (2019). Yabancılar Türkçe öğretiminde dinleme becerisinin bir web uygulaması aracılığıyla geliştirilmesi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
2019	Gümüş Mattiussi, R. (2019). Yabancılar Türkçe öğretiminde dinleme becerisinin geliştirilmesine yönelik görsel-işitsel materyal kullanımı üzerine bir araştırma. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
2019	Tıraşoğlu, C. (2019). Yabancılar Türkçe öğretiminde söz varlığını geliştirmeye yönelik web 2.0 araçları kahoot! örneği. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
2020	Kanal, Y. (2020). Artırılmış gerçeklik uygulamalarının yabancı öğrencilere Türkçe sözcük öğretiminde akademik başarıya etkisi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
2020	Tarhan, Z. (2020). Sanal gerçeklik araçlarının yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde sözcük öğrenimine etkisi ve akılda tutmadaki verimliliği. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

2020	Çimen, Ş. T. (2020). Türkiye'nin ilk netflix dizisi 'hakan muhafız' ile yabancı uyruklu öğrencilere kültür aktarımı. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan.
2020	Karalök, F. S. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dijital öykü kullanımının okuma motivasyonuna etkisi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Nevşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
2020	Karagülle, H. (2020). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde 3 boyutlu öğrenme ortamlarının konuşma becerisine etkisi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
2020	Maden, M. N. (2020). Yabancı öğrencilerin Türkçe söz varlığının geliştirilmesinde şarkıların kullanımı. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
2020	Sezen, Y. (2020). Yabancılar Türkçe öğretiminde tv dizisi kullanmanın atasözü ve deyim öğretmedeki etkisi (aslan ailem tv dizisi örneği). (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Uşak Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Uşak.
2021	Aktaş, Y. (2021). Türkçenin yabancı dil olarak öğretildiği çevrim içi öğrenme ortamlarının sorgulama topluluğu çerçevesinde incelenmesi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
2021	Özdemir, E. F.(2021). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde film kullanımının yabancı öğrencilerin konuşma becerisine etkisi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
2021	Şimşek, M. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde sesli hikâye kullanımının dinleme becerisine etkisi bir karma yöntem çalışması. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
2021	Yılmaz, M. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde reklam filmi kullanımının öğrencilerin yazma becerisine katkısının belirlenmesi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.

Extended Abstract

The process of teaching a language as a foreign language is directly related to the preparation of educational environments with different stimuli. It is important to enrich all kinds of educational environments to be used in the process of teaching Turkish as a foreign language with different stimuli. Especially in our age where technology manifests itself in every field, its integration with educational environments has revealed the need to prepare and use different Web-based tools (Baş and Yıldırım, 2018:828). Enabling individuals who benefit from technology in every field in their daily lives to benefit from these technologies while learning a foreign language will both have positive results on students' learning and will motivate them to learn. At the same time, the use of technology has many benefits not only for students but also for teachers. Therefore, this situation enables the teaching environments in the language teaching process to be more active (Birinci, 2020:351).

In the past, it is seen that there is not much work on benefiting from information technologies in this field, since Turkish teaching was mostly viewed in terms of mother tongue teaching. However, recent studies on teaching Turkish as a foreign language have added new dimensions to teaching Turkish. With the awareness that language teaching is not only grammar teaching, but different language skills should be gained, studies on the use of information technologies in Turkish teaching have increased considerably (Birinci, 2020:351).

When the literature is examined, it has been determined that there are studies (Birinci, 2020; Genç-Ersoy and Ersoy, 2021; Yaşar-Sağlık and Yıldız, 2021) that deal with technology-based issues in Turkish education and that generally article-type studies are combined and analyzed. However, we could not find a study directly examining postgraduate studies dealing with technology-based issues in teaching Turkish as a foreign language between the years 2011-2021.

It was deemed necessary by the researchers to make an evaluation by bringing together the postgraduate studies dealing with these technology-based subjects in terms of quantity and content. Postgraduate theses identified in the research; type, years, universities, research approaches, research pat-

terns, language level, language skill area, technology base and technology researched. Thus, it is aimed that the data obtained from the research will be a source for future studies on technology-based topics in the field of teaching Turkish as a foreign language.

The research was carried out with the document analysis pattern, which is one of the qualitative research approaches. In this study, which examines the theses that address technology-based issues in the teaching of Turkish as a foreign language, this method is preferred because the data consists of documents. The theses to be examined within the scope of the research were obtained from the National Thesis Center Database of YÖK. The postgraduate theses examined in the research were scanned with the keywords Teaching Turkish as a Foreign Language, Teaching Turkish as a Foreign Language and Teaching Turkish to Foreigners. As a result of the scanning, the researchers gathered the titles dealing with the subject of “technology” in graduate studies in a pool. 52 studies that were made between 2011-2021 and open to access were identified. By analyzing the contents of the identified studies, 40 studies related to the technologies used in teaching Turkish as a foreign language were included in the research. Content analysis method was also used for the analysis of the thesis data obtained.

According to the results obtained in the research, it was determined that the most postgraduate studies were carried out. In the distribution of theses by years, it is seen that the most studies were done in 2019 and 2020. Postgraduate studies have been distributed to 18 universities in total. Gazi University, Çanakkale Onsekiz Mart University and Tokat Gaziosmanpaşa University have the most studies among these universities. In addition, the most mixed approach was used in the examined theses. Experimental design comes into prominence as a research design. Another prominent data in the studies is that the studies were generally conducted at B1 and B2 language levels and mostly in all language skill areas. Finally, non-Web-based technologies were mostly preferred in the studies. Among these preferred technologies, TV series and movies are at the forefront.

As a result, although it is seen that the number of theses teaching Turkish as a foreign language has increased in recent years, it is possible to say that

the studies in the related field are limited. Because the 21st century is a digital age, technology has reached every aspect of human life. In particular, technology emerges as an important tool that should be used in language teaching. Since technology-based applications and activities in teaching Turkish as a foreign language appeal to more than one sense of the student, they ensure that the language teaching process is more efficient and effective. The applications of technologies used in foreign language teaching also provide an opportunity to perform activities suitable for constructivist learning.